

УДК 378.147:615.1

ORGANIZATION OF SELF-EDUCATIONAL ACTIVITY OF FUTURE PHARMACISTS IN DIGITAL EDUCATIONAL ENVIRONMENT

ОРГАНІЗАЦІЯ САМООСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАРМАЦЕВТІВ У ЦИФРОВОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Barjadze R.V. / Барджадзе Р.В.
senior teacher /старший викладач
ORCID: 0000-0001-5041-3186
Cherkasy Medical Academy,
Cherkasy, Khreschatik, 215, 18000
Черкаська медична академія,
Черкаси, Хрещатик, 215, 18000

Анотація. В роботі розглядаються педагогічні умови та система організації самоосвітньої діяльності майбутніх фармацевтів у цифровому освітньому середовищі. Проаналізовано сучасні підходи до формування самоосвітньої компетентності студентів фармацевтичних факультетів. Визначено ключові компоненти цифрового освітнього середовища та їх вплив на розвиток навичок самоосвіти. Запропоновано модель організації самоосвітньої діяльності з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Ключові слова: самоосвітня діяльність, майбутні фармацевти, цифрове освітнє середовище, професійна підготовка, інформаційно-комунікаційні технології.

Abstract. The paper examines pedagogical conditions and system of organization of self-educational activities of future pharmacists in digital educational environment. Modern approaches to formation of self-educational competence of pharmaceutical faculty students are analyzed. Key components of digital educational environment and their impact on development of self-education skills are identified. A model for organizing self-educational activities using information and communication technologies is proposed.

Key words: self-educational activity, future pharmacists, digital educational environment, professional training, information and communication technologies.

Вступ.

Сучасна фармацевтична освіта характеризується швидким оновленням знань, впровадженням нових технологій та методів лікування, що потребує від майбутніх фахівців здатності до постійного самовдосконалення. В умовах цифровізації освітнього процесу особливого значення набуває формування навичок самоосвітньої діяльності студентів фармацевтичних спеціальностей.

Проблема організації самоосвітньої діяльності у цифровому освітньому середовищі є актуальною для підготовки конкурентоспроможних фармацевтів, здатних адаптуватися до мінливих умов професійної діяльності (рисунк 1).

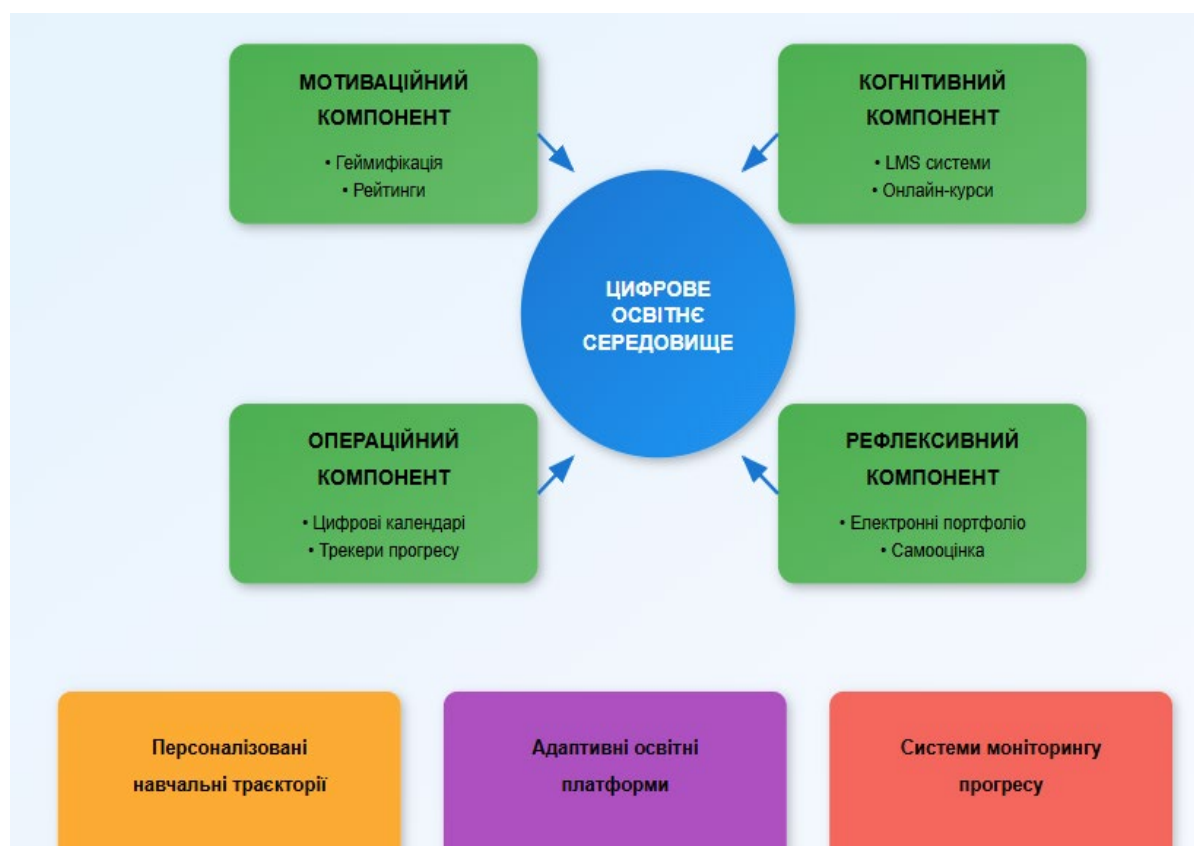

Рисунок 1 - «Структура цифрового освітнього середовища для фармацевтичної освіти»

Джерело: авторська розробка

Основний текст.

Аналіз сучасного стану фармацевтичної освіти показав, що традиційні методи навчання не повною мірою забезпечують формування самоосвітньої компетентності майбутніх фармацевтів. Цифрове освітнє середовище створює нові можливості для організації самоосвітньої діяльності (таблиця 1).

Таблиця 1 - Компоненти системи організації самоосвітньої діяльності

Компонент	Характеристика	Цифрові інструменти
Мотиваційний	Формування потреби в самоосвіті	Гейміфікація, рейтинги
Когнітивний	Розвиток знань та умінь	LMS, онлайн-курси
Операційний	Планування та організація	Цифрові календарі, трекери
Рефлексивний	Самооцінка та корекція	Електронні портфоліо

Дослідження теоретичних основ самоосвітньої діяльності в контексті фармацевтичної освіти виявило необхідність комплексного підходу до формування відповідних компетентностей. Самоосвітня діяльність майбутніх фармацевтів характеризується специфічними особливостями, пов'язаними з постійним оновленням фармакологічних знань, появою нових лікарських препаратів та зміною нормативно-правової бази галузі. У цьому контексті цифрове освітнє середовище виступає не лише як технологічний інструмент, але й як каталізатор трансформації освітнього процесу. Сучасні студенти фармацевтичних спеціальностей потребують гнучких та адаптивних освітніх рішень, що дозволяють поєднувати академічне навчання з практичною підготовкою. Цифрові технології відкривають можливості для створення віртуальних лабораторій, симуляційних середовищ та інтерактивних навчальних модулів, що сприяють глибшому розумінню фармацевтичних процесів.

Мотиваційний компонент самоосвітньої діяльності відіграє ключову роль у забезпеченні ефективності навчального процесу майбутніх фармацевтів. Використання елементів гейміфікації, таких як система балів, рівнів досягнень та змагальних елементів, значно підвищує залученість студентів до освітнього процесу. Рейтингові системи дозволяють створити здорове конкурентне середовище, що стимулює студентів до постійного вдосконалення своїх знань та навичок. Важливим аспектом є персоналізація мотиваційних стратегій відповідно до індивідуальних особливостей та цілей кожного студента. Цифрові платформи дають змогу відстежувати прогрес навчання, аналізувати слабкі та сильні сторони студентів, що дозволяє викладачам адаптувати навчальний контент та методи мотивації. Крім того, соціальні аспекти цифрового освітнього середовища, включаючи форуми, групові проекти та взаємне оцінювання, формують спільноту навчання, що додатково мотивує студентів до активної участі в освітньому процесі.

Когнітивний компонент системи організації самоосвітньої діяльності спрямований на формування та розвиток професійних знань, умінь та навичок майбутніх фармацевтів. Системи управління навчанням (LMS) забезпечують

структурований доступ до навчального контенту, дозволяють організувати послідовне вивчення матеріалу та контроль засвоєння знань. Онлайн-курси надають можливість студентам вивчати спеціалізовані теми у власному темпі, що особливо важливо для фармацевтичної освіти з її великим обсягом інформації. Інтерактивні елементи, такі як віртуальні лабораторії, 3D-моделі молекул та симулятори фармацевтичних процесів, сприяють кращому розумінню складних концепцій. Адаптивні алгоритми навчання аналізують успішність студентів та автоматично коригують складність завдань, забезпечуючи оптимальний рівень навантаження. Мультимедійний контент, включаючи відеолекції, анімації та інфографіку, задовольняє різні стилі навчання та робить освітній процес більш привабливим та ефективним.

Операційний та рефлексивний компоненти забезпечують практичну організацію самоосвітньої діяльності та її постійне вдосконалення. Цифрові календарі та планувальники допомагають студентам структурувати свій навчальний процес, встановлювати цілі та відстежувати їх досягнення. Трекери прогресу надають детальну аналітику навчальної діяльності, дозволяючи студентам бачити свої досягнення та визначати напрямки для подальшого розвитку. Електронні портфоліо служать не лише інструментом документування навчальних досягнень, але й засобом рефлексії та самоаналізу. Вони дозволяють студентам зібрати воедино свої роботи, проекти та досягнення, що сприяє формуванню цілісного уявлення про власний професійний розвиток. Системи зворотного зв'язку забезпечують регулярне отримання інформації про якість навчання як від викладачів, так і від однокурсників, що дозволяє вчасно коригувати навчальні стратегії та підходи.

Для ефективної організації самоосвітньої діяльності запропоновано використання інтегрованого підходу [1], що включає:

1. Персоналізовані навчальні траєкторії
2. Адаптивні освітні платформи
3. Системи моніторингу прогресу

Математична модель ефективності самоосвітньої діяльності може бути представлена формулою (1):

$$E = (M \times K \times O \times R) / T \quad (1)$$

де E - ефективність самоосвітньої діяльності, M - мотиваційний компонент, K - когнітивний компонент, O - операційний компонент, R - рефлексивний компонент, T - витрачений час.

Висновки.

Були розглянуті педагогічні умови організації самоосвітньої діяльності майбутніх фармацевтів у цифровому освітньому середовищі.

Були отримані результати щодо структури та компонентів системи організації самоосвітньої діяльності з використанням цифрових технологій.

Запропонована модель дозволяє підвищити ефективність формування самоосвітньої компетентності студентів фармацевтичних спеціальностей.

Література:

1. Биков В. Ю. Технології хмарних обчислень, ІКТ-аутсорсінг та нові функції ІКТ-підрозділів навчальних закладів і наукових установ. *Інформаційні технології в освіті*. 2011. Вип. 10. С. 8–23.

2. Інформаційні технології у вищій школі: Монографія /за заг. ред. Вакалюк Т.А., Литвинової С.Г. – Житомир: вид-во ФОП "О.О.Євенок", 2019. – 364 с.

Тези відправлено: 25.07.2025 р.

© Барджадзе Р.В.